

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ఏకోనాశీతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ ఏకోనాశీతితమోఽధ్యాయః

బృహదశ్వ ఉవాచ

ప్రశాంతే తు పురే హృష్టి సంప్రవృత్తే మహోత్సవే ।
మహత్యా సేనయా రాజా దమయంతీముసానయత్ ॥ 79-1॥

దమయంతీమపి పితా సత్కృత్యపరవీరహా ।
ప్రాస్థాపయదమేయాత్మా భీమో భీమసరాక్రమః ॥ 79-2॥

ఆగతాయాం తు వైదర్భ్యాం సపుత్రాయాం నలో నృపః ।
వర్తయామాస ముదితః దేవరాడివ నందనే ॥ 79-3॥

తథా ప్రకాశతాం యాతో జంబూద్వీపే స రాజసు ।
పునః శశాస తద్ రాజ్యం ప్రత్యాహృత్య మహాయశాః ॥ 79-4॥

ఈజే చ వివిధైర్యజ్ఞైః విధివచ్చాప్తదక్షిణైః ।
తథా త్వమపి రాజేంద్ర ససుహృద్ యక్ష్యసేఽచిరాత్ ॥ 79-5॥

దుఃఖమేతాదృశం ప్రాప్తః నలః పరపురంజయః ।
దేవనేన నరశ్రేష్ఠ సభార్యో భరతర్షభ ॥ 79-6॥

ఏకాకినైవ సుమహత్ నలేన పృథివీపతే ।
దుఃఖమాసాదితం ఘోరం ప్రాప్తశ్చాభ్యుదయః పునః ॥ 79-7॥

త్వం పునర్భ్రాతృసహితః కృష్ణయా చైన పాండవ ।
రమసేఽస్మిన్ మహారణ్యే ధర్మమేవానుచింతయన్ ॥ 79-8॥

బ్రాహ్మణైశ్చ మహాభాగైః వేదవేదాంగపారగైః ।
నిత్యమన్వాస్యసే రాజన్ తత్ర కా పరిదేవనా ॥ 79-9॥

కర్కోటకస్య నాగస్య దమయంత్యా నలస్య చ ।
ఋతుపర్ణస్య రాజర్షేః కీర్తనం కలినాశనమ్ ॥ 79-10॥

ఇతిహాసమిమం చాపి కలినాశనమచ్యుత ।
శక్యమాశ్వసితుం శ్రుత్వా త్వద్విధేన విశాంపతే ॥ 79-11॥

అస్థిరత్వం చ సంచిత్య పురుషార్థస్ నిత్యదా ।
తస్యోదయే వ్యయే చాపి న చింతయితుమర్హసి ॥ 79-12॥

శ్రుత్వేతిహాసం నృషతే సమాశ్వసిహి మా శుచః ।
వ్యసనే త్వం మహారాజ న విషేదితుమర్హసి ॥ 79-13॥

విషమావస్థితే దైవే పారుషేఽఫలతాం గతే ।
విషాదయంతి నాత్మానం సత్త్వాపాశ్రయిణో నరాః ॥ 79-14॥

యే చేదం కథయిష్యంతి నలస్య చరితం మహాత్ ।
శ్రోష్యంతి చాప్యభీక్షం వై నాలక్ష్మీస్తాన్ భజిష్యతి ॥ 79-15॥

అర్థాస్తస్యోపపత్ప్యంతే ధన్యతాం చ గమిష్యతి ।
ఇతిహాసమిమం శ్రుత్వా పురాణం శశ్వదుత్తమమ్ ॥ 79-16॥

పుత్రాన్ పౌత్రాన్ పశూంశ్చాపి అభతే నృషు చాగ్ర్యతామ్ ।
ఆరోగ్యప్రీతిమాంశ్చైవ భవిష్యతి న సంశయః ॥ 79-17॥

భయాత్ త్రస్యసి యచ్ఛ త్వమ్ ఆహ్వాయిష్యతి మాం పునః ।
అక్షజ్ఞ ఇతి తత్తే తేఽహం నాశయిష్యామి పార్థివ ॥ 79-18॥

వేదాక్షహృదయం కృత్స్నమ్ అహం సత్యపరాక్రమ ।
ఉపపద్యస్వ కౌంటేయ ప్రసన్నోఽహం బ్రవీమి తే ॥ 79-19॥

వైశంపాయన ఉవాచ

తతో హృష్టమనా రాజా బృహదశ్వమువాచ హ ।
భగవన్నక్షహృదయం జ్ఞాతుమిచ్ఛామి తత్త్వతః ॥ 79-20॥

తతోఽక్షహృదయం ప్రాదాత్ పాండవాయ మహాత్మనే ।
దత్వా చాశ్వశిరోఽగచ్ఛద్ ఉపప్రప్టుం మహాతపాః ॥ 79-21॥

బృహదశ్వ గతే పార్థమ్ అశ్రాసీత్ సవ్యసాచినమ్ ।
వర్తమానం తపస్యుగ్రే వాయుభక్షం మనీషిణమ్ ॥ 79-22॥

బ్రాహ్మణేభ్యస్తపస్విభ్యః సంపతద్భ్యస్తతస్తతః ।

తీర్థశైలవనేభ్యశ్చ సమేతేభ్యో దృఢవ్రతః ॥

॥79-23॥

ఇతిపార్థో మహాబాహుః దురాపం తప ఆస్థితః ।

న తథా దృష్టపూర్వోఽన్యః కశ్చిదుగ్రతపా ఇతి ॥

॥79-24॥

యథా ధనంజయః పార్థ తపస్వీ నియతవ్రతః ।

మునిరేకచరః శ్రీమాన్ ధర్మో విగ్రహవానివ ॥

॥79-25॥

తం శ్రుత్వా పాండవో రాజన్ తప్యమానం మహావనే ।

అన్వశోచత కౌంతేయః ప్రియం వై భ్రాతరం జయమ్ ॥

॥79-26॥

దహ్యామానేన తు హృదా శరణార్థీ మహావనే ।

బ్రాహ్మణాన్ వివిధజ్ఞానాన్ పర్యప్యచ్ఛద్ యుధిష్ఠిరః ॥

॥79-27॥

(ప్రతిగృహ్యోక్షహృదయం కుంతీపుత్రో యుధిష్ఠిరః ।

ఆసీద్ద్వష్టమనా రాజన్ భీమసేనాదిభిర్యుతః ॥

స్వభ్రాతృన్ సహితాన్ పశ్యన్ కుంతీపుత్రో యుధిష్ఠిరః ।

అపశ్యన్నర్జునం తత్ర బభూవాశ్రుపరిఘ్నతః ॥

సంతప్యమానః కౌంతేయో భీమసేనమునాచ హ ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

కదా ద్రక్ష్యామి వై భీమ పార్థమత్ర తనానుజమ్ ।

మత్కృతే హి కురుశ్రేష్ఠ తస్యతే దుశ్చరం తపః ॥

తస్యాక్షహృదయజ్ఞానమ్ ఆఖ్యాస్యామి కదా న్వహమ్ ।

స హి శ్రుత్వాక్షహృదయం సముపాత్తం మయా విభో ॥

ప్రహృష్టః పురుషవ్యాఘ్రః భవిష్యతి న సంశయః)

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత నలోపాఖ్యానపర్వణి

బృహదశ్యగమనే ఏకోనాశీతితమోఽధ్యాయః ॥79॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

